

Datum
2003-11-29

Sida
1 (10)

Handläggare Sändlista
Sofia Löfberg

Upphäver
Samtl FO, Fort, HK staber, VO

Kompletterar

nr
8 / 03 Fast

RIKTLINJER FÖR HANTERING AV AVFALLS- OCH RESTPRODUKTER

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. OMHÄNDERTAGANDE AV RESTPRODUKTER INKLUSIVE RIVNINGSPRODUKTER.....	2
2. LAGAR OCH KRAV	4
3. RUTINER	5
4. EXEMPEL PÅ BLANKETT ÖVER FARLIGT AVFALL	6
5. EXEMPEL PÅ BLANKETT FÖR REDOVISNING ÖVER INLÄMNAT MATERIAL	8
6. KÄLLSORTERING (EXEMPEL).....	9

1. OMHÄNDERTAGANDE AV RESTPRODUKTER INKLUSIVE RIVNINGS- PRODUKTER

När det gäller FORTV kvalitets- och miljöarbete finns, eller är under upprättande olika dokument såsom policies/riktlinjer, manualer, handböcker, checklistor och rapporter. Detta dokument ingår i denna dokumentserie.

FORTV kvalitets- och miljödokument tillämpas inom alla FORTV verksamhetsområden.

Inom FORTV fastighetsbestånd förekommer många olika typer av objekt.

När det gäller kvalitets- och miljöanpassat arbete syftar miljölagkrav och miljöriktlinjer till att minska verksamheters negativa påverkan på miljön. Beträffande miljölagar och krav se kap 2.

För att uppfylla krav i Miljöbalken skall allt miljöanpassat arbete starta redan vid planering av ny eller förändrad verksamhet. Miljöbalken 2 kap 2§:

”Alla som bedriver eller avser bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet”.

Redan vid planering och projektering av en ombyggnad eller en nybyggnad fattas beslut om kvalitets- och miljöfrågor som påverkar byggnadens uppförande, förvaltning och slutliga avveckling/rivning. Exempel på frågor att ta hänsyn till vid planering och projektering är:

- arbetsmetoder
- materialval
- hantering av restprodukter och avfall vid uppförande och förvaltning
- hantering av restprodukter och avfall vid en slutlig avveckling/rivning.

1.2 Hantering av avfall och farligt avfall

När det gäller hur avfall skall sorteras så skall FORTV följa de av kretsloppsdelegationen¹ preciserade målformuleringar som bygger på den s.k. prioriteringstrappan där rangordningen är följande:

Minimering/resurssnålhet
Återanvändning
Materialåtervinning
Energiutvinning
Deponering

¹ Statlig utredning tillsatt av regeringen som sedan utgjordes av miljövårdsberedningen. Delegationen var verksam i fem år och upphörde 1998.

Entreprenör som anlitas av FORTV skall vid val av metod för bortskaffande av rivnings- och restprodukter i första hand utnyttja behandlingsmetoder och -anläggningar så nära ursprungsplatsen som möjligt samt följa den kommunala avfallsplanen.

Enligt avfallsförordningen (2001:1063²) samt Förordningen (2001:512) om deponering av avfall, skall omhändertagande ske vid anläggning med tillstånd av Länsstyrelsen.

Efter avslutad entreprenad skall entreprenören redovisa till FORTV hur avfallsmängderna hanterats i entreprenaden.

1.2.1 Vägtransporter

Enligt avfallsförordningen (2001:1063) 26§ får avfall transporteras yrkesmässigt endast av den som har särskilt tillstånd av Länsstyrelsen.

Företaget skall kunna visa att det finns en gällande ansvarsförsäkring för verksamheten. Försäkringen skall täcka kostnader för saneringsarbeten vid eventuell olycka eller spill/läckage.

1.2.2 Transportdokument

Enligt avfallsförordningen (2001:1063) 41§ för transport av farligt avfall inom Sverige skall transportföretaget upprätta ett transportdokument. Dokumentet skall innehålla uppgift om avsändare, mottagare, transportör, avfallsslag och avfallsmängd samt undertecknas av avsändaren och mottagaren.

För gränsöverskridande transporter finns bestämmelser om transportdokument enligt avfallsförordningen (2001:1063) 40§.

1.2.3 Rapportering

Entreprenören skall med kvitto styrka såväl transport som leverans. Kvitto utfärdas av transportföretag respektive materialmottagare. Av kvitto skall framgå materialslag, mängd, datum, varifrån materialet kommer samt mottagare av rivningsavfallet. Mängder skall löpande sammanställas och styrkas av kvitton.

Entreprenörens slutredovisning skall innehålla:

- Blankett med mängdredovisning av farligt avfall respektive deponerat, återanvänt, återvunnet och energiutvunnet material (exempel blankett 1 och 2 enligt detta dokument).
- Transportdokument
- Kvitto från avsändare/mottagare
- Intyg och kvitto från återvinnare/återanvändare
- Beskrivning av vilka metoder som använts vid rivning/demontering/sanering

Entreprenörens slutredovisning skall rapporteras till FORTV i samband med slutbesiktning.

² Avfallsförordningen trädde i kraft årsskiftet 2001/2002 efter att förordningen om "farligt avfall" samt "renhållningsförordningen" upphörde.

2. LAGAR OCH KRAV

2.1 SFS³ 1998:808 Miljöbalken⁴

- 1 kap Miljöbalkens mål och tillämpning
- 2 kap Allmänna hänsynsregler
- 9 kap Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
- 10 kap Förorenade områden
- 14 kap Kemiska produkter och biotekniska organismer
- 15 kap Avfall och producentansvar
- 17 kap Regeringens tillåtlighetsprövning
- 26 kap Tillsynsregler

2.2 SFS³ Statens författningssamling

Förordningar utfärdas av regeringen. De är bindande och generellt gällande regler som styr den enskildes eller myndighetens handlande.

- 1977:1160 Arbetsmiljölagen
- 1985:838 Motorbensin
- 1988:868 Lagen om brandfarliga explosiva varor
- 1993:1268 Spillolja
- 1995:555 HFC
- 1995:636 Ämnen som bryter ned ozonskiktet
- 1997:645 Batterier
- 1998:122 Bortskaffande av PCB
- 1998:899 Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
- 1998:930 Miljöriskområden
- 1998:940 Avgifter för prövning och tillsyn enl. Miljöbalken
- 1998:941 Kemiska produkter och biotekniska organismer
- 1998:942 Kemikalieavgifter
- 1998:946 Svavelhaltigt bränsle
- 2001:3 Verksamhetsutövarens egenkontroll
- 2001:512 Deponering av avfall
- 2001:1063 Avfallsförordningen

2.3 SNFS Statens Naturvårdsverks Föreskrifter

Föreskrifter är rättsregler, d.v.s. regler som bestämmer enskilda och myndigheters handlande. Kännetecknande för en föreskrift är att den är bindande och generellt gällande.

- 1986:6 Användning av kemikaliska produkter
- 1996:14 Begränsning av utsläpp av flyktiga organiska ämnen vid hantering av bensin vid depåer.

Hänvisningar: www.naturvardsverket.se

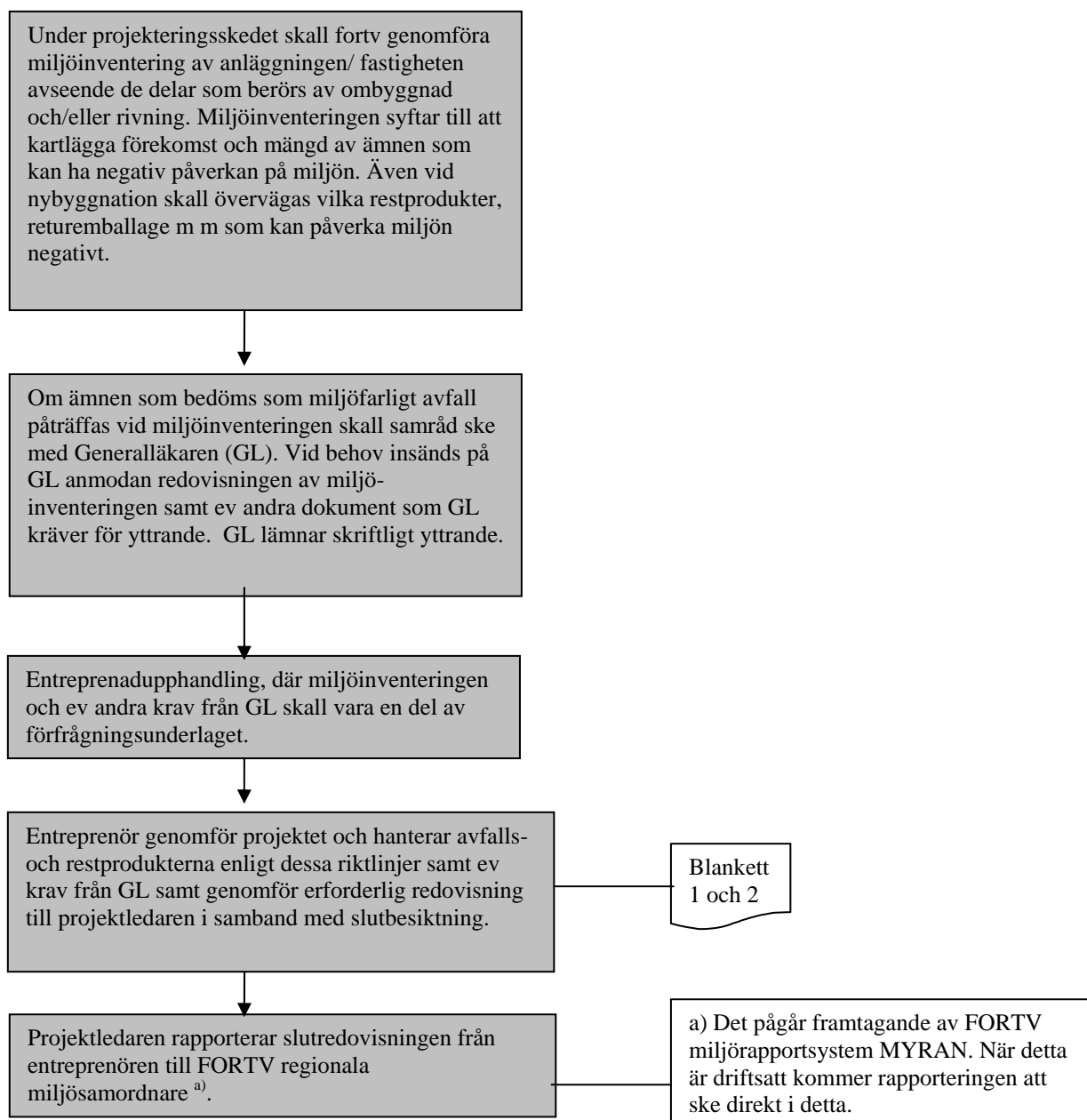
³ Statens Författnings Samling

⁴ Finns på www.riksdagen.se

3. RUTINER

3.1 Flödesschema för FORTV arbetsprocess

Arbetsprocessen gäller för mindre projekt avseende hantering av avfalls- och restprodukter. För avyttring av större projekt typ befästningsanläggningar m m hänvisas till FORTV arbetsprocess enligt Handbok avyttring.

4. EXEMPEL PÅ BLANKETT ÖVER FARLIGT AVFALL

Befästningsanläggningar, blankett 1

Projektnummer..... Entreprenör.....

G nr.....

Slutfört datum (ÅÅÅÅMMDD).....

Projektledare.....

Respektive

Mark och lokaler, blankett 1

Projektnummer..... Entreprenör.....

K nr.....

Slutfört datum (ÅÅÅÅMMDD).....

Projektledare.....

Förteckning över farligt avfall	EWC-kod MB 15 kap	Transportör	Mottagare	Mottagen mängd
Avfall från färg och lack	08 01			
Avfall från lim och fogmassor	08 04			
Hydrauloljeavfall	13 01			
Motorolje-, transmissionsolje- och smörjoljeavfall	13 02			
Material från oljeavskiljare	13 05			
Avfall av flytande bränsle och drivmedel	13 07			
Avfall från oljeavfall	13 08			
Klorfluorkarboner, HCFC, HFC	14 06 01			
Andra halogenerade lösningsmedelsblandningar	14 06 02			
Andra lösningsmedel och lösningsmedelsblandningar	14 06 03			
Transformatorer och kondensatorer som innehåller PCB	16 02 09*			
Annan kasserad utrustning än den som anges i 16 02 09 som innehåller eller som är förorenad av PCB	16 02 10*			
Kasserad utrustning som innehåller klorfluorkarboner, HCFC, HFC	16 02 11*			
Kasserad utrustning som innehåller fri asbest	16 02 12*			
Kasserad utrustning som innehåller andra farliga komponenter än de som anges i 16 02 09 till 16 02 12	16 02 13*			
Farliga komponenter som avlägsnats från kasserad utrustning	16 02 15*			
Gaser i tryckbehållare och kasserade kemikalier	16 05			
Batterier och ackumulatorer	16 06			
Oljehaltigt avfall	16 07 08*			
Avfall som innehåller andra farliga ämnen	16 07 09*			
Blandningar eller separata fraktioner av betong, tegel,klinker och keramik som innehåller farliga ämnen	17 01 06*			
Glas, plast och trä som innehåller eller som är förorenade med farliga ämnen	17 02 04*			
Bitumenblandningar, stenkolstjära och tjärprodukter	17 03			
Koppar, brons, mässing	17 04 01			

Förteckning över farligt avfall	EWC-kod MB 15 kap	Transportör	Mottagare	Mottagen mängd
Aluminium	17 04 02			
Bly	17 04 03			
Zink	17 04 04			
Järn och stål	17 04 05			
Tenn	17 04 06			
Blandade metaller	17 04 07			
Metallavfall som är förorenat av farliga ämnen	17 04 09*			
Kablar som innehåller olja, stenkolstjära eller andra farliga ämnen	17 04 10*			
Andra kablar än de som anges i 17 04 10	17 04 11			
Jord och sten som innehåller farliga ämnen	17 05 03*			
Muddermassor som innehåller farliga ämnen	17 05 05*			
Isolermaterial och byggmaterial som innehåller asbest	17 06			
Gipsbaserade byggmaterial som är förorenade med farliga ämnen	17 08 01*			
Bygg- och rivningsavfall som innehåller kvicksilver	17 09 01*			
Bygg- och rivningsavfall som innehåller PCB (t.ex. fogmassor, hartsbaserade golv, isolerrutor och kondensatorer som innehåller PCB)	17 09 02*			
Annat bygg- och rivningsavfall (även blandat avfall) som innehåller farliga ämnen	17 09 03*			
Summa:				

Om annat farligt avfall än vad som angivits ovan uppkommer/upptäcks skall detta anges med kod EWC enligt bilaga 2 Avfallsförordningen (2001:1063)

Underskrift entreprenör

.....

5. EXEMPEL PÅ BLANKETT FÖR REDOVISNING ÖVER INLÄMNAT MATERIAL

VID ENTREPRENADENS SLUTBESIKTNING

Befästningsanläggningar, blankett 2

Projektnummer.....
 G-nr.....
 Entreprenör.....
 Projektledare.....
 Datum slutbesiktning (ÅÅÅÅMMDD).....

Respektive

Mark och Lokaler, blankett 2

Projektnummer.....
 K nr.....
 Entreprenör.....
 Projektledare.....
 Datum slutbesiktning.....

Deponerat material	Mottagen mängd ton	Auktoriserad mottagare
Summa:		

Återanvänt material	Mottagen mängd ton	Auktoriserad mottagare
Summa:		

Återvunnet material	Mottagen mängd ton	Auktoriserad mottagare
Summa:		

Energiåtervunnet material	Mottagen mängd ton	Auktoriserad mottagare
Summa:		

För exempel på materialfraktioner se 6.1-6.4.

Underskrift entreprenör

.....

5. KÄLLSORTERING (EXEMPEL)

Hänvisas till branschstandarddokument, t ex. naturvårdsverket

6.1 Återvinning	6.2 Återanvändning
<p>Material som vanligen återvinns. Exempel på sådant material:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Papper - EPS-plast - Glas - Gips - Undertak - Metall, rostfritt, stålskrot, koppar, bly - Aluminium m.m. - Betong (krossat) - Asfalt (PAH halt < gränsvärden) - Kabelskrot 	<p>Material som återanvänds är sådant som används åter i samma utförande som innan kasseringen. Exempel på sådant material:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trä - Betongelement - Tegel - Möbler - Installationsmaterial - Diverse byggvaror m.m.

6.3 Energiåtervinning	6.4 Deponi
<p>Energiåtervunnet är material som förbränns för att utvinna energi av. Exempel på sådana produkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Emballageplast (plastfolie och krympplast) - PVC- golvmattor, rör - Linoleum- och textilmattor - Trä - Spånskivor - Hushållssoppor m.m. 	<p>Det sista steget i avfallstrappan avser deponerat material. Exempel på sådana produkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tak- och väggisolering från rivning - Mineralullsisolering - Slipdamm och väggväv - Slipdamm från golvslipning - Tryckimpregnerat virke - Blå lättbetong - Röt/svamp angripet material - Gips med väv m.m. - Asbest - Asfalt (PAH halt > gränsvärden) - Förorenade massor

6.5 Material med producentansvar	6.6 Farligt avfall
<p>Material med producentansvar är sådant som skall tas om hand av producenten. Producentansvaret blir ett styrmedel för att få producenterna att ta fram produkter som är mer resurssnåla etc. exempel på sådana produkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bilar SFS 1997:788 - Förpackningar SFS 1997:185 - Returpapper SFS 1994:1205 - Däck SFS 1994:1236 - Elektronikprodukter SFS 2000:208 	<p>Farligt avfall är sådant material som skall hanteras efter särskilda bestämmelser enligt avfallsförordningen (2001:1063), som kan ha skada på hälsa- och miljö. Exempel på sådana produkter/ämnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PCB - Bly Pb - Kvicksilver Hg - CFC köldmedia - Asbest - Oljor - Lim- och färgrester - Radioaktivt avfall - Bensin - Nickel Ni - Koppar Cu - Kadmium Cd - Elektronikavfall - Uppgrävda massor från förorenade områden m.m.

6.7 Ämnen som omfattas av förordningar	
1985:838	Motorbensin
1993:1268	Spillolja
1995:555	HFC
1995:636	Ämnen som bryter ned ozonskiktet
1997:645	Batterier
1998:122	Bortskaffande av PCB
1998:941	Kemiska produkter och biotekniska organismer
1998:946	Svavelhaltigt bränsle
1998:947	Bekämpningsmedel
2000:338	Biocidprodukter